

Vršovice 2.4.2010

Pozdrav: Milé sestry, milí bratři, všechny vás vítám na bohoslužbách na Velký pátek. Shromáždili jsme se ve jménu Pána Ježíše Krista, abychom vzdávali Bohu chválu a dík, abychom mu vyznávali své viny, abychom prosili za sebe i za druhé, abychom hledali nové poznání Boží lásky a očekávali na Jeho slovo, které z milosti proměňuje lidské životy. Amen.

Píseň: 331 sl.1 Má víra pohlíží

Introit: Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Iz 53,1-4

Píseň: Ž 33

Modlitba: Hospodine, zastavili jsme se uprostřed našich všedních dnů a děkujeme Ti za tuto nabídku. Děkujeme, že se smíme podívat na všechno, co prožíváme pod úhlem pohledu událostí Velkého pátku.

Děkujeme, že si do našich životů, všeho kolem nás smíme nechat vstoupit příběh ukřižování, oběti Ježíše z Nazareta. Nechat promlouvat a proměňovat nás, abychom v důvěře a odvaze chodili po Tvých cestách.

Děkujeme, že nám k tomu dnes nabízíš posilu ve společenství u Tvého stolu. Amen.

Čtení: Dt 6,20-25

Píseň: 324

Text: Ř 3,9b-12;21-25a

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Až se tě syn v budoucnu zeptá: „Na čem je to vlastně založený tvůj život? Čemu vlastně věříš?“ Zdá se to jednoduchá otázka. A přece odpověď příliš jednoduchá není. Máme-li odpovědět poctivě. Biblický text to vyhmátl velice přesně - právě v otázce našich dětí.

Ono se snadno mentoruje naše společnost, že je založená na chybných základech - ale co máme říct našim dětem, které nás tak znají, které vědí, jak bezprostředně reagujeme, vidí, co je pro nás skutečně důležité. Čím je pak vlastně vyzbrojujeme do života?

A najednou se z těch našich rad, ze světa našich představ ocitají ve světě skutečném, konfrontují a ptají se: „Čemu věříš? Co tě v životě drží? Co jsou to ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh? K čemu jsou, když nejsou o zdravé výživě, znalosti cizích jazyků, o naplnění rodičovských představ do nejmenších detailů, o roli, kterou pro mě ty, jako rodič máš připravenou? K čemu jsou, když já nejsem v centru všeho dění, tím určujícím motivem věcí kolem nás, jak jsem byl zvyklý?

Stojíme tu tak trochu zaskočení a s rozpaky se vracíme ke svědectví textu z knihy Deutoronomium, která ve své odpovědi nabízí zcela něco jiného. Nabízí vyprávění o Božím jednání, o vysvobození z otroctví, o Boží vůli, která je tou určující. Protože Hospodin svůj lid dovedl do země, kterou mu dal darem a dal mu zároveň přikázání, aby se Boží lid v této zemi naučil žít. To je přece to svědectví, které chceme předávat, které chceme vyprávět, o kterém chceme svědčit, které jedině může být to nosné.

Najednou se před námi otevírá zcela nově pojem lidské spravedlnosti jako něco zcela ústředního pro lidský život. Pro život náš i našich dětí, pro život tohoto sboru a společnosti. Lidská spravedlnost očima biblického svědka, spravedlnost, která je určena tím, že člověk přijme život v Božím prostoru a nechce z něj vypadnout. Nechce vypadnout ze smlouvy s Bohem, chce žít. To je ten jediný základ.

Chceme být spravedlivými. V onom biblickém smyslu. Chceme být spravedlivými kvůli nám, kvůli našim dětem, kvůli lidem okolo nás. Ale cítíme, že se nám to nedaří. To je naše vyznání, i dnešní vyznání, to je hřích, se kterým přicházíme před Boží Tvář. Nejde o to, že bychom dělali chyby, ty bezesporu děláme, to tak prostě je. Ale jde o přehození hodnot, zasunutí té zásadní touhy nevypadnout z prostoru Boží milosti. Tak o tom svědčí starozákonní svědek. Všechno ostatní je řešitelné, všechno ostatní může být jinak, vždyť skutečně naše představy nejsou mírou všech věcí. To si můžeme všimnout v židovském bohoslužebném systému, kde Bůh nabídl svému lidu opakované ujišťování o své milosti, svém odpuštění. Ujištění o tom, že Bůh stojí o člověka. Když člověk neuteče z toho základního prostoru.

A do toho vstupuje apoštol Pavel a oslovuje nás svou zdrcující výpovědí o člověku. „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden.“ Co nám to říká? Že se v tom Božím prostoru udržet nedokážeme, že si ty hodnoty pleteme, že jsme mnohem víc ovlivněni společností, než jsme ochotní si přiznat. Setkání s Kristem neznamenal pro Pavla náhlé prozření, že jsme onen Boží prostor dostali z pouhé milosti, to Pavel dobře věděl. Toto setkání pouze nabouralo Pavlovy jistoty jeho vlastního přesvědčení, že zná mechanismy, jak se v tomto prostoru udržet. Otevřelo mu oči pro realitu jeho života i svět kolem sebe. „Nikdo nedokáže být spravedlivý.“ Nikdo se nedokáže udržet v prostoru Boží milosti.

Velice aktuální i pro nás. My jsme součástí dění kolem nás. Přejímáme mnohé, přejímáme především strach, že to, co je kolem nás má skutečnou moc. Vidíme lidskou společnost, celé stvoření, jak se vzdaluje svému Stvořiteli. Vidíme sociální rozdíly, které jsou „do nebe volající“ a zároveň rostoucí přesvědčení lidí, že to oni mají na všechno právo. Vidíme rozpadající se vztahy. Vidíme lidskou lenost a alibismus, který staví Potěmkinovi vesnice výmluv, proč nehledat cestu v odpovědnosti za sebe, za člověka vedle mě, za stvoření. Vidíme zbožštění mnohých hodnot - od dítěte, přes zdraví, úsěch, právo na štěstí. Vidíme vlastní selhání jako svědků o Božím jednání s člověkem.

A přepadá mě skepse. Ano, Pavel má pravdu, ale co s tím? To přece nemá řešení!

Ale tento pohled - to není Pavel. Není to Pavel ani v té absolutní skepsi vůči člověku. Ani vůči společnosti kolem něj. Pavel dobře ví, že mnozí lidé znají hodnoty, podle kterých je dobré žít. I lidé mimo židovství i mimo křesťanství. To, co chce říci ale je, že v tom není záchrana člověka a stvoření. A že je tato záchrana možná, o tom je hluboce přesvědčen.

Pavel totiž zná Boží Zákon, zná odpověď na otázku „Na čem je založen Tvůj život?“ Ví, že to Bůh nabízí člověku smíření, nabízí mu odstranění hříchu, nový život. Pavel používá tento hluboce zakořeněnou židovskou představu. Ve vyprávění o Ježíšově smrti na kříži jasně vidí - to je přece oběť za hřích. Tady proběhla událost, která smazává hřích každého člověka bez rozdílu, celého stvoření a nabízí novou šanci, nový začátek, nový život. Nabízí spravedlnost - setrvání v Božím prostoru. Nabízí sílu, abychom dokázali být spravedlivými. To je jeden ze způsobů vnímání

ukřižování Ježíše z Nazareta u Pavla. Máme naději, protože jsme byli smířeni s Bohem a tak sami se sebou. Byla z nás sejmuta všechna tíže všeho zlého, co nás mačká k zemi a zabraňuje jít dál. Co nám brání žít skutečný život. Hřích byl od nás vzdálen a my tak našli sami sebe.

Ano, ten kritický pohled na člověka má pravdu. Ale taky nemá. Protože Pavel u něj nezůstává. Neutápí se ve skepsi - to není důvod, proč byl tak tvrdý. Tuto absolutní kritiku pronesl, protože věděl, že existuje řešení. Řešení, které nevychází z našich představ a modelů, ale z Boží milosti.

„Čemu věříš?“ Znovu zaznívá otázka našich dětí.

A my jsme Pavlem vedeni k poznání, že tu existuje prostor Boží milosti - navzdory všemu lidskému selhání, zmatení hodnot, navzdory zlobě, navzdory lenosti a sobectví. A z tohoto prostoru nemusíme vypadnout - jestliže přijmeme Boží oběť, která dává naději.

Je možné žít. Je možná spravedlnost. Je o koho opřít svůj život. O této naději svědčí obrovský paradox Velkého pátku. Pohled na kříž nám otevírá život. A na nás je pouze ve víře přijmout toto ujištění a žít. A tak svědčit našim dětem, svému okolí, všem, kteří potřebují o této naději slyšet.

Amen.

Píseň: 318

Vyznání vin: Přicházíme ke svému Pánu, který nás zve ke svému stolu, přicházíme, protože nám je z mnoha věcí úzko, protože nás ovládá strach a nedůvěra v Boží moc a Boží vedení. Místo toho, abychom byli poslušní, staráme se o naplnění svých představ a plánů. Je nám úzko z toho, jak se neustále strachujeme. A tak přicházíme, vyznáváme a prosíme:

Pane Ježíši Kriste, ty jsi pro nás zemřel na kříži, abychom my žili s tebou. Vyznáváme ti, že jsme ti za tuto lásku byli málo vděční.

Vyznáváme, že nejsme lepší, že spolu se všemi lidmi neseme vinu za stav tohoto světa, ve kterém je tak málo lásky a odpuštění. Potvrďme, bratři a sestry, své vyznání hlasitým: Vyznáváme.

A přece před Tebe předstupujeme s nadějí na odpuštění pro milost kterou jsi Ty přinesl. Ty, který jsi za nás zemřel a pro nás jsi živ. Věříme v moc Tvé smrti a vzkříšení. Potvrďme hlasitě: Věříme.

Pamětlivi toho, že Bůh v Kristu odpustil nám, odkládáme nyní všechny hněv i výčitky a odpouštíme těm, kdo nám ublížili. Vyznejme to hlasitě pro lásku Kristovu: Odpouštíme.

Pane, každý z nás přicházíme,
Pane, odpusť nám naši vinu
a proměň naše srdce mocí své lásky.
Pane, smiluj se.

Amen.

Slovo milosti: Všemohoucí Bůh se nad námi smiloval, vydal na smrt svého Syna, a pro něho nám odpustil. Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Řím 5,5n

Pozdravení pokoje: Smíme přijmout tuto Boží milost, kterou nás nyní obdarovává a smíme si navzájem podat ruce na znamení odpuštění, bratrství a jednoty Kristova lidu a pozdravit jeden druhého se slovy: Pokoj tobě.

Píseň: 658

Modlitba ustanovení:

Bože náš, Ty ses vzdal moci, když jsi nám poslal svého Syna jako průvodce v našich bolestech a každodenních úkolech.

Narodil se jako chudý
daleko od vládců světa,
poznal nedostatek,
naučil nás Tebe chválit
neukázal se nám jako někdo, kdo se na nás díval svrchu,
ale posadil se k našemu stolu,
pozval všechny lidi,
aby si rozdělil nový chléb,
pozdvihl kalich
a svým zaslíbením vyhlásil konec hladu
a konec krveprolití na tváři země.

Ve chvíli, kdy podstupoval utrpení,
vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a dal jej svým učedníkům se slovy:

**Vezměte, jezte, to je mé tělo,
který je za vás vydáno.**

Tak i s vínem říkal:

**Toto je má krev, která je za vás prolita,
kdykoli budete z tohoto kalicha pít,
čiňte to na moji památku.**

Pane, náš Otče, chléb a víno z tohoto stolu nás vede k přemýšlení o Tvém Synu: On rozdával chléb a víno a také sám sebe vydal, abychom my mohli žít. Děkujeme, že pro oběť Tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista tak smíme z Tvé ruky přijímat nový život a jít spolu s těmi, které jsi nám svěřil.

**Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, smrt Páně
zvěstujete, dokud On nepřijde.**

K této prosbě se připojujeme ve společné modlitbě Páně:

„Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť Tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.“

Apoštolské vyznání: Chceme se touto svátostí posilnit ve víře. Nejen sami pro sebe, ale v jednotě církve Kristovy, ve společenství s křesťany všech generací a národů. Vyznejme tedy spolu s nimi slovy Apoštolského vyznání víry:

Sbor: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, v svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.

Amen.

Píseň: Při vysluhování svaté večeře Páně Budeme společně zpívat píseň
308 Jezu Kriste, štědrý kněže
461 Ó věrní srdcem, povstaňme

Pozvání: Hle, hostina je připravena. Hle, chléb a víno, společenství,
radost, pokoj a láska, čas Boží přízně pro člověka.

To vše je přichystáno pro Tebe, ať jsi veliký nebo malý, dospělý nebo
dítě. Vždyť Ježíš říká i nám: "Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně,
nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mně, nikdy nebude žíznit."

Přijímání: Společenství těla Kristova.

Společenství krve Kristovy.

Propouštění: Byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus. Proto slavme
velikonoce ne se starým kvasem, s kvasem zla a špatnosti, ale s
nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy.

Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří
jdeme ke spáse, je mocí Boží.

Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když
jsme ještě byli hříšní. Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni
prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu.

Píseň: 330

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: Vždyť nás má ve své moci láska Kristova - nás, kteří jsme
pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli; a za
všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě,
nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal. A tak od nynějška už nikoho
neposuzujeme podle lidských měřítek. Ačkoli jsme dříve viděli Krista po
lidsku, nyní ho už takto neznáme. Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co
je staré, pominulo, hle, je tu nové! To všechno je z Boha, který nás
smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto
smíření.

Požehnání: Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já, Hospodin, jsem tvůj Bůh. Iz 43,1b-3a

Píseň: 643 Když soumrak zhasí světlo